

วิจัยในชั้นเรียน

เรื่อง
การพัฒนาทักษะในด้านการชั่งร้อยเบื้องต้น
ในช่วงอายุ 50 – 70 ปี

ผู้วิจัย
นายวัชรวิษณุ นรภาร

สาขาวิชาศิลปกรรม แผนกวิชาดนตรี
วิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2566

ประกาศคุณูปการ

การวิจัยการพัฒนาทักษะในชั้นร้องเบื้องต้น ในช่วงอายุ 50 – 70 ปี ครั้งนี้ได้ผลตามขั้นตอนในการทำวิจัย เพราะได้รับความร่วมมือจากผู้เรียนในรายวิชาการชั้นร้องเพื่อนันทนาการทุกคน ผู้จัดทำ การวิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นายวัชรวิชญ์ นรภาร
ผู้วิจัย

ชื่อเรื่อง การพัฒนาทักษะในด้านการช้ร้องเบ้องต้นในช่วงอายุ 50 – 70 ปี
ชื่อผู้วิจัย นายวัชรวิชญ์ นรภาร
สาขาวิชาศิลปกรรม
แผนกวิชาดนตรี
วิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี

บทคัดย่อ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการช้ร้อง ในช่วงอายุ 50 – 70 ปี การศึกษา 2566 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 4 คน ด้วยวิธีการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น โดยเริ่มทำการวิจัยตั้งแต่ เดือน กรกฎาคม ถึง เดือน สิงหาคม 2566

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนจากตารางปรากฏว่าก่อนเรียน ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติตามที่กำหนด อยู่ในเกณฑ์ 50 – 60 และต้องมีการแก้ไข และคะแนนหลังเรียน นักเรียนสามารถไล่เสียงโน้ตในบันไดเสียง Major ฝึกจนกระทั่งจำเสียงตัวโน้ตได้อยู่ในเกณฑ์ 89 – 93 ระดับดีมาก

คำนำ

งานวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะในด้านการช้บร้งเบ้องต้นในชวงอายุ 50 – 70 ปี ได้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษา หาวิธีในการสอนในหลากหลายชวงอายุคนโดยเฉพาะอายุใกล้เกษียณงาน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การวิจัยเรื่องนี้จะเป้นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทางด้านการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นายวัชรวิชญ์ นรภาร

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1
สมมติฐานของการวิจัย	1
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	1
ขอบเขตของการวิจัย	2
ตัวแปรที่ศึกษา	2
กรอบแนวคิดของการวิจัย	2
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	3
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการช้บร้ง	5
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	6
กลุ่มเป้าหมาย	6
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	6
กำหนดตารางทำการวิจัย	6
วิธีการจัดการเรียนรู้	8
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	9
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	10
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	10
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	15
สรุปผลของการวิจัย	15
อภิปรายผล	15
ข้อเสนอแนะ	15
บรรณานุกรม	16
ภาคผนวก	17
ประวัติผู้วิจัย	20

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การร้องเพลงหรือการขับร้อง คือการทำให้เกิดเสียงดนตรีจากเสียงและเสริมด้วยถ้อยคำทั้งระบบเสียงสูงต่ำและจังหวะ คนที่ขับร้องเพลงเรียกว่านักร้อง และนักร้องจะแสดงการขับร้องเพลง ซึ่งอาจจะร้องแบบอะแคปเปลลา (ร้องโดยไม่ใช้ดนตรี) หรือมีนักดนตรี เครื่องดนตรีประกอบ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องดนตรีตัวเดียวหรือเต็มวง การร้องนั้นส่วนใหญ่จะร้องร่วมการแสดงกับนักดนตรีกลุ่มอื่น ไม่ว่าจะเป็นเป็นกลุ่มคอรัสที่ร้องในเสียงที่แตกต่างกัน หรือกลุ่มนักเล่นดนตรี อย่างเช่นวงร็อกเป็นต้น การร้องเพลงนั้นอาจร้องแบบไม่เป็นทางการ ร้องเพื่อความบันเทิง อย่างเช่นร้องระหว่างการอาบน้ำ ร้องคาราโอเกะ หรือในบางกรณีร้องอย่างเป็นทางการ เช่น ร้องในระหว่างพิธีทางศาสนา หรือนักร้องอาชีพร้องเพื่อแสดงบนเวทีหรือร้องในสตูดิโอ การร้องที่มีทักษะสูงหรือร้องในระดับอาชีพ มักจะต้องอาศัยความสามารถแต่กำเนิด การเรียนการสอน และการฝึกฝน นักร้องมีอาชีพจะสร้างหนทางสู่อาชีพด้วยการเป็นนักร้องในแนวเพลงต่าง ๆ อย่างเช่น นักร้องคลาสสิก นักร้องร็อก พวกเขาต้องฝึกทักษะการร้องในแนวเพลงนั้น ทั้งจากครูสอนร้องหรือโค้ชร้อง ในอาชีพของพวกเขา

ในการพัฒนาทางด้านวิชาดนตรี โดยเฉพาะในด้านขับร้อง พื้นฐานที่สำคัญที่ส่งผลในด้านการขับร้อง คือการพัฒนาในด้านทักษะการฟัง การเปล่งเสียง รวมไปถึงการหายใจที่ถูกต้อง

ในการเรียนการสอนที่ผ่านมาพบว่า นักเรียนบางคน ยังขาดทักษะในด้านการร้องเพลง จึงส่งผลมาให้ต้องมีการปรับปรุง และต้องมีการพัฒนาในทักษะนี้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นผลต่อการขับร้อง และจากการเรียนการสอนของนักเรียนในช่วงอายุ 50 – 70 ปี จากจำนวน 4 คน มีนักเรียนที่มีปัญหาในด้านทักษะการขับร้อง 3 คน

ดังนั้น ผู้ที่ทำการวิจัยจึงหาวิธีการที่จะดำเนินการเพื่อที่จะไขแก้ปัญหานี้ และพัฒนาให้นักเรียนได้เกิดทักษะในด้านการขับร้องและเข้าใจมากยิ่งขึ้น ในการพัฒนาในครั้งนี้จะใช้วิธีการประเมินนักเรียนควบคู่ไปกับกิจกรรมการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการขับร้อง ในช่วงอายุ 50 – 70 ปี

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนมีทักษะในด้านการขับร้องที่ดีขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทักษะในด้านการขับร้องที่ดีขึ้น
2. ได้ทักษะการออกเสียงที่ถูกต้อง
3. ได้ทักษะในการไล่เสียงโน้ตในบันไดเสียง Major
4. สามารถพัฒนาและต่อยอดการร้องในระดับที่สูงขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนหลักสูตรระยะสั้น วิชาการขับร้องเพื่อนันทนาการ แผนกวิชาดนตรี วิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี รุ่น 133/2 จำนวน 4 คน ในช่วงอายุ 50 – 70 ปี
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยตั้งแต่ เดือน กรกฎาคม ถึง เดือน สิงหาคม 2566

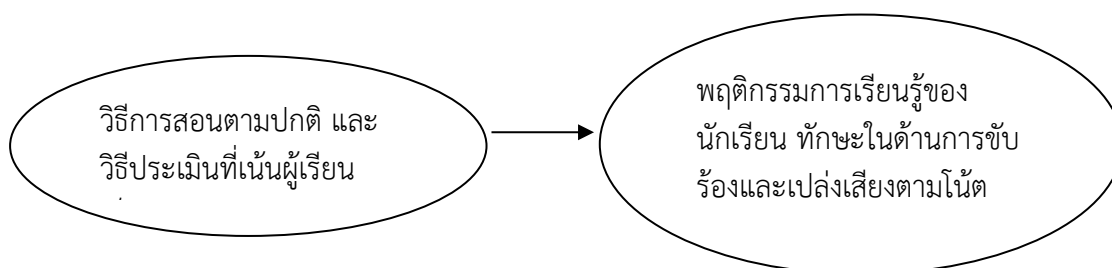
ตัวแปรที่ศึกษา

- ตัวแปรต้น
1. วิธีสอนตามปกติ
  2. วิธีการประเมินที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

การทดสอบทักษะในด้านการเขียน อ่านโน้ตสากล การปฏิบัติเครื่องดนตรีคีย์บอร์ด และข้อเสนอแนะ

- ตัวแปรตาม
1. พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน
  2. ทักษะในด้านการเปล่งเสียงตามโน้ตสากล

กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะในด้านการขับร้องเบื้องต้นในช่วงอายุ 50 – 70 ปี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
  - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
  - 1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการเรียนและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการขับร้อง
  - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการขับร้อง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

กาญจนา ภาสุรพันธ์ (2531: 5) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกหรือความนึกคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ ได้รับความคาดหวังหรือมากกว่าที่ คาดหวัง

สุเทพ เมฆ (2531: 39) กล่าวว่า ความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้สึกพอใจในสภาพการจัดองค์ประกอบที่ เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ซึ่งมีความสำคัญในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา มีความเจริญงอกงาม มีความกระตือรือร้นเพื่อจะเรียนให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง

มอร์ส (Morse. 1955: 27) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลดความเครียดของบุคคลให้น้อยลง ถ้ามีความเครียดมากจะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในการทำกิจกรรม

วอลเลอร์สแตน (Wallerstain.1971: 256) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย และอธิบายให้เห็นว่าความพึงพอใจ เป็นกระบวนการทางจิตวิทยาไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนแต่สามารถคาดคะเนว่ามีหรือไม่มีจากการสังเกตพฤติกรรมของคนเท่านั้น การที่จะทำให้คนเกิดความพึงพอใจจะต้องอาศัยปัจจัยและองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุแห่งความพึงพอใจนั้น

กู๊ด (Good. 1973: 320) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจ หมายถึง คุณภาพหรือระดับความพึงพอใจซึ่งเป็นผลจากความสนใจต่าง ๆ และทัศนคติของบุคคลต่อกิจกรรม

จากความหมายต่าง ๆ ข้างต้น สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึก และทัศนคติของบุคคลอันเนื่องมาจากสิ่งเร้าและแรงจูงใจซึ่งปรากฏออกมาทางพฤติกรรม และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำกิจกรรมต่างๆของบุคคล

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องความพึงพอใจในการเรียนและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดการเรียนการสอน การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ สมบูรณ์ พรรณนาภ และชัยโรจน์ ชัยคำอิน (2518: 416) กล่าวว่า การที่บุคคลจะเรียนรู้ หรือมีพัฒนาการและความเจริญ

งอกงามนั้น บุคคลจะต้องอยู่ในสภาวะพึงพอใจ สุขใจ เป็นเบื้องต้น นั่นคือ บุคคลจะต้องได้รับการจูงใจทั้งในลักษณะนามธรรมและรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของบราวน์ และโฮลท์ซแมน (ประพัฒน์ จำปาไทย. 2524: 4;อ้างอิงมาจากBrown and Holtzman.1955: 75-84) สรุปว่า นักศึกษาที่มี สติปัญญาเท่ากัน ถ้ามีแรงจูงใจในการเรียนต่างกันจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของ ฮิลล์ (ประภา ตูลานนท์. 2540: 23 อ้างถึงเฟื่อนพันธ์ โภกนท.2514: 2; อ้างอิงมาจากHill.n.d.) ที่ว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุดเมื่อผู้เรียนได้รับการจูงใจ กล่าวสรุปได้ว่าแรงจูงใจเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ เพราะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการสอนสูงมาก ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนดนตรีสากล ครูผู้สอนจะต้องพยายามสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ มีความสนใจต่อการเรียนการสอน ทั้งนี้ เพราะว่าการเรียนการสอนจะประสบความสำเร็จได้ก็ เพราะครูผู้สอนให้ความสำคัญ และความพยายามของผู้เรียนด้วยวิธีสร้างความพึงพอใจในการเรียนมีการศึกษาในด้านความสัมพันธ์เชิงเหตุผลและผลระหว่างสภาพทางจิตใจกับผลการเรียนจุดที่น่าสนใจจุดหนึ่ง คือการสร้างความพึงพอใจการเรียนให้แก่เด็กทุกคนซึ่งในที่นี้มีผู้ให้แนวคิดไว้หลายท่านดังนี้

สกินเนอร์ (วันทยา วงศ์ศิลปปริมย์.2533: 9 อ้างอิงจาก Skinner.1971:1-63,96-120) มีความเห็นว่า การปรับพฤติกรรมของคนไม่อาจทำได้โดยเทคโนโลยีทางกายภาพและชีวภาพ (Physical and Biological Technology) เท่านั้นแต่ต้องอาศัยเทคโนโลยีของพฤติกรรม ซึ่งเขาหมายถึงเสรีภาพ อดความภาคภูมิใจ (Freedom and Dignity) จุดหมายปลายทางที่แท้จริงของการศึกษา คือ การทำให้คนมีความเป็นตัวของตัวเอง (Autonomous Man) มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน เสรีภาพและความภาคภูมิใจ เป็นครรลองของการไปสู่ ความเป็นคนดังกล่าวนั้นเสรีภาพมีความหมายตรงข้ามกับการควบคุม แต่เสรีภาพในความหมายของสกินเนอร์ไม่ได้หมายถึงไม่ได้เป็นอิสระจากความควบคุมบางชนิดที่มีลักษณะแข็งกร้าว (Aversive) คือ ไม่ได้หมายถึงการทำลายหรือหนีจากสิ่งแวดล้อม แต่เป็นการวิเคราะห์และเปลี่ยนหรือปรับรูปแบบใหม่ (Redesign) ให้สิ่งแวดล้อมนั้นโดยทำให้อำนาจการควบคุมอ่อนตัวลงจนบุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนไม่ได้ถูกควบคุมอ่อนตัวลงจนบุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนไม่ได้ถูกควบคุมหรือต้องแสดงพฤติกรรมใดๆที่ เนื่องมาจากความกดดันภายนอกบางอย่างบุคคลควรได้รับการยกย่องยอมรับความเป็นภาคภูมิใจแต่การกระทำที่ได้รับการยกย่องยอมรับมากเท่าไรจะต้องได้รับการกระทำที่ ปลอดภัยจากการบังคับ (Force) หรือสิ่งควบคุมใดๆมากเท่านั้น นั่นคือ สัดส่วนปริมาณของการยกย่องยอมรับที่ให้แก่การกระทำ จะเป็นส่วนกลับ ความเห็นหรือความสำคัญหรือสาเหตุที่จูงใจให้เขากระทำแนวคิดของสกินเนอร์สรุปได้ว่า เสรีภาพนำบุคคลไปสู่ความภาคภูมิใจ และความภาคภูมิใจนำไปสู่ ความเป็นตัวของตัวเอง มีผู้มีความรับผิดชอบต่อการคิด ตัดสินใจการกระทำและผลที่ เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองและนั่นคือเป้าหมายปลายทางที่แท้จริงของการศึกษาสิ่งที่ สกินเนอร์ต้องการเน้นคือ การปรับแก้พฤติกรรมของคนต้องแก้ด้วยเทคโนโลยีของพฤติกรรมเท่านั้นจึงจะสำเร็จ ส่วนการใช้เทคโนโลยีของการพฤติกรรมนี้กับใครอย่างไร ด้วยวิธีไหน ถือเป็นเรื่องของการตัดสินใจ ใช้ศาสตร์ซึ่งต้องอาศัยภูมิปัญญา (Wisdom) ของผู้ใช้เท่านั้น

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการชั้บร้อง

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการชั้บร้อง

มานพ วิสุทธิแพทย์ (2548: 99) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ดนตรีสากล หมายถึง ดนตรีประเทศต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลงานประพันธ์เพลงทั้งเพลงบรรเลงและเพลงร้องประเภทต่าง ๆ ที่สร้างสรรค์จากภูมิปัญญาของคนและเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะในด้านการขับร้องเบื้องต้นในชัวงอายุ 50 – 70 ปี ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยที่ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย
3. กำหนดตารางทำการวิจัย
4. วิธีการจัดการเรียนรู้
5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนหลักสูตรระยะสั้น วิชาการขับร้องเพื่อนันทนาการ แผนกวิชาดนตรี วิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี รุ่น 133/2 จำนวน 4 คน ในชัวงอายุ 50 – 70 ปี

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยตั้งแต่ เดือน กรกฎาคม ถึง เดือน สิงหาคม 2566
การกำหนดระยะเวลาทำการวิจัย ระยะเวลาที่ทำการวิจัยทั้งหมด 5 ครั้ง ดังนี้
ครั้งที่ 1 เรียน 3 ชั่วโมง ครั้งที่ 2 เรียน 3 ชั่วโมง ครั้งที่ 3 เรียน 3 ชั่วโมง
ครั้งที่ 4 เรียน 3 ชั่วโมง ครั้งที่ 5 เรียน 3 ชั่วโมง ครั้งที่ 6 เรียน 3 ชั่วโมง
วิจัยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง รวมทั้งหมด ๖ ครั้ง โดยผู้วิจัยฝึกการหายใจที่ถูกต้องและใช้เครื่องดนตรีเปียโนในการกำหนดเสียงตัวโน้ต และให้ผู้เรียนเปล่งเสียงตามตัวโน้ตที่ได้ยินในแต่ละครั้งครูก็จะบันทึกหลังการปฏิบัติของนักเรียนลงในตารางบันทึกเพื่อความก้าวหน้าของตัวนักเรียน

กำหนดตารางทำการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามแผนการจัดการเรียนรู้ตามปกติ โดยครอบคลุมเนื้อหาในการฝึกการขับร้องเบื้องต้นโดยดำเนินการสอนในตาราง ดังนี้

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	กิจกรรม	เครื่องมือ
สัปดาห์ที่ 1 ชั่วโมงที่ 1-3	ครั้งที่ 1 การหายใจที่ถูกต้อง การเปล่งเสียงตามตัวโน้ต โดยใช้คำว่า อา อี อุ เอ โอ ในการเปล่งเสียง	- ฝึกการหายใจเป็นจังหวะโดยใช้ คำโน้ตในดนตรีสากลเป็น ตัวกำหนด ประกอบไปโดย โน้ตตัว กลม ตัวขาว ตัวดำ และตัวเข้บ็ต 1 ชั้น - ฝึกการเปล่งเสียงตามตัวโน้ต โดย ใช้คำว่า อา อี อุ เอ โอ ในการ	- เครื่องดนตรีเปียโน

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	กิจกรรม	เครื่องมือ
		เปล่งเสียง โดยใช้เปียโนเป็นสื่อกลาง	
สัปดาห์ที่ 2 ชั่วโมงที่ 4-6	ครั้งที่ 2 การหายใจที่ถูกต้อง การเปล่งเสียงตามตัวโน้ต โดยใช้คำว่า อา อี อุ เอ โอ ในการเปล่งเสียง	- ฝึกการหายใจเป็นจังหวะโดยใช้ คำโน้ตในดนตรีสากลเป็น ตัวกำหนด ประกอบไปด้วย โน้ตตัว กลม ตัวขาว ตัวดำ และตัวเข้บ็ต 1 ชั้น - ฝึกการเปล่งเสียงตามตัวโน้ต โดย ใช้คำว่า อา อี อุ เอ โอ ในการ เปล่งเสียง โดยใช้เปียโนเป็น สื่อกลาง	- เครื่องดนตรีเปียโน
สัปดาห์ที่ 3 ชั่วโมงที่ 7-9	ครั้งที่ 3 การหายใจที่ถูกต้อง การเปล่งเสียงตามตัวโน้ต โดยใช้คำว่า อา อี อุ เอ โอ ในการเปล่งเสียง ขับร้องเพลงอย่างง่าย	- ฝึกการหายใจเป็นจังหวะโดยใช้ คำโน้ตในดนตรีสากลเป็น ตัวกำหนด ประกอบไปด้วย โน้ตตัว กลม ตัวขาว ตัวดำ และตัวเข้บ็ต 1 ชั้น - ฝึกการเปล่งเสียงตามตัวโน้ต โดย ใช้คำว่า อา อี อุ เอ โอ ในการ เปล่งเสียง โดยใช้เปียโนเป็น สื่อกลาง - ฝึกการร้องเพลงตามที่กำหนด โดยใช้เปียโนเป็นสื่อกลาง	- เครื่องดนตรีเปียโน
สัปดาห์ที่ 4 ชั่วโมงที่ 10-12	ครั้งที่ 4 การหายใจที่ถูกต้อง การเปล่งเสียงตามตัวโน้ต โดยใช้คำว่า อา อี อุ เอ โอ ในการเปล่งเสียง ขับร้องเพลงอย่างง่าย	- ฝึกการหายใจเป็นจังหวะโดยใช้ คำโน้ตในดนตรีสากลเป็น ตัวกำหนด ประกอบไปด้วย โน้ตตัว กลม ตัวขาว ตัวดำ และตัวเข้บ็ต 1 ชั้น - ฝึกการเปล่งเสียงตามตัวโน้ต โดย ใช้คำว่า อา อี อุ เอ โอ ในการ เปล่งเสียง โดยใช้เปียโนเป็น สื่อกลาง - ฝึกการร้องเพลงตามที่กำหนด โดยใช้เปียโนเป็นสื่อกลาง	- เครื่องดนตรีเปียโน

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	กิจกรรม	เครื่องมือ
สัปดาห์ที่ 5 ชั่วโมงที่ 13-15	ครั้งที่ 5 การหายใจที่ถูกต้อง การเปล่งเสียงตามตัวโน้ต โดยใช้คำว่า อา อี อุ เอ โอ ในการเปล่งเสียง ขับร้องเพลงตามสมัยนิยม	- ฝึกการหายใจเป็นจังหวะโดยใช้ คำโน้ตในดนตรีสากลเป็น ตัวกำหนด ประกอบไปโดย โน้ตตัว กลม ตัวขาว ตัวดำ และตัวเข้บ็ต 1 ชั้น - ฝึกการเปล่งเสียงตามตัวโน้ต โดย ใช้คำว่า อา อี อุ เอ โอ ในการ เปล่งเสียง โดยใช้เปียโนเป็น สื่อกลาง - ฝักร้องตามคาราโอเกะในคีย์ เพลงที่เหมาะสมกับตัวเอง	- เครื่องดนตรีเปียโน - โปรแกรมคาราโอเกะ
สัปดาห์ที่ 6 ชั่วโมงที่ 16-18	ครั้งที่ ๖ ทดสอบ	- ทดสอบ	- โปรแกรมคาราโอเกะ

ในการสอนทุกสัปดาห์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการใช้วิธีการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้ การสังเกตการสอนของครู การสนทนาพูดคุยกับผู้เรียน การฝึกทักษะในการขับร้องเบื้องต้นและให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

วิธีการจัดการเรียนรู้

วิธีการจัดการเรียนรู้ทั้งใน ๖ สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูอธิบายถึงหลักการร้องเพลงพื้นฐาน การฝึกการหายใจ การฟัง การเปล่งเสียงตามตัวโน้ตที่ได้ยินพร้อมซักถามถึงพื้นฐานของผู้เรียนรวมไปถึงแนวเพลงที่ผู้เรียนชื่นชอบ

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายถึงหลักการร้องเพลงพื้นฐาน การฝึกการหายใจ การฟัง การเปล่งเสียงตามตัวโน้ตที่ได้ยิน และฝึกการเปล่งเสียงตามคำโน้ตโน้ตตัวกลม โน้ตตัวขาว และโน้ตตัวดำ
2. ครูฝึกการหายใจเข้า ออก ตามจังหวะเคาะ โดยใช้คำโน้ตโน้ตตัวกลมในการฝึก
3. ฝึกให้ผู้เรียนเปล่งเสียงตามโน้ตสากลโดยใช้โน้ตในบันไดเสียง Major ในการฝึก และใช้คำ อา อี อุ เอ โอ ในการฝึกเปล่งเสียงตามตัวโน้ตที่ได้ยิน
4. ฝักร้องเพลงตามคีย์บอร์ด แล้วพัฒนาต่อยอดสู่การร้องกับโปรแกรมคาราโอเกะ

ขั้นสรุป

1. ครูทดสอบโดยการให้ร้องเพลงที่ถนัดคนละ ๑ เพลง พร้อมกับให้ผู้เรียนรวมให้ขอเสนอแนะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้หมายถึง สื่อ วัสดุ อุปกรณ์
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

2.1 แบบการฝึกอบรมรายบุคคล หมายถึง การที่ครูสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน จากนั้นมาทำการจัดบันทึกผลการฝึกทฤษฎี โดยครอบคลุม 4 ประเด็น ดังนี้ การสังเกตการสอนของครู การสนทนาพูดคุยกับนักเรียน การฝึกปฏิบัติการเปล่งเสียง และการปฏิบัติการขับร้องตามโปรแกรมคาราโอเกะ โดยมีการควบคุมการเรียนการสอนทั้งหมด 6 ครั้ง

- 2.2 แบบตารางดำเนินการสอนของครู 6 สัปดาห์ = 1 / สัปดาห์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะในด้านการขับร้องเบื้องต้นในช่วงอายุ 50 – 70 ปี ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. พฤติกรรมการเรียน

จากแบบสังเกตซึ่งผู้วิจัยบันทึกในเครื่องมือการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้นำแบบตารางการบันทึกพฤติกรรมของครูที่จดบันทึกไว้มาสังเคราะห์สรุปเป็นจำนวน 6 ครั้ง โดยได้ทำเป็นตารางการบันทึกดังนี้

บันทึกรายสัปดาห์	บันทึกพฤติกรรมการสอนของครูและการเรียนของนักเรียน	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	<ul style="list-style-type: none"> - ฝึกการหายใจเป็นจังหวะโดยใช้คำโน้ตในดนตรีสากลเป็นตัวกำหนด ประกอบไปด้วย โน้ตตัวกลม ตัวขาว ตัวดำ และตัวเข้บ็ต 1 ชั้น - ฝึกการเปล่งเสียงตามตัวโน้ต โดยใช้คำว่า อา อี อุ เอ โอ ในการเปล่งเสียง โดยใช้คีย์บอร์ดเป็นสื่อกลาง 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้นและปฏิบัติได้ถูกต้องตามลำดับขั้นตอน - การเปล่งเสียงตามโน้ต ยังอยู่บนขั้นที่ต้องปรับปรุง
2	<ul style="list-style-type: none"> - ฝึกการหายใจเป็นจังหวะโดยใช้คำโน้ตในดนตรีสากลเป็นตัวกำหนด ประกอบไปด้วย โน้ตตัวกลม ตัวขาว ตัวดำ และตัวเข้บ็ต 1 ชั้น - ฝึกการเปล่งเสียงตามตัวโน้ต โดยใช้คำว่า อา อี อุ เอ โอ ในการเปล่งเสียง โดยใช้คีย์บอร์ดเป็นสื่อกลาง 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนเริ่มเข้าใจในการฟังเสียงตัวโน้ตสากลดีขึ้นเป็นลำดับ และสามารถเปล่งเสียงตามโน้ตสากลได้ถูกต้อง
3	<ul style="list-style-type: none"> - ฝึกการหายใจเป็นจังหวะโดยใช้คำโน้ตในดนตรีสากลเป็นตัวกำหนด ประกอบไปด้วย โน้ตตัวกลม ตัวขาว ตัวดำ และตัวเข้บ็ต 1 ชั้น 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการร้องตามคีย์บอร์ด เนื่องจากไม่เคยสัมผัส เพราะส่วนใหญ่จะร้องตามโปรแกรมคาราโอเกะ

บันทึกรายสัปดาห์	บันทึกพฤติกรรมการสอนของครูและการเรียนของนักเรียน	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน
	<ul style="list-style-type: none"> - ฝึกการเปล่งเสียงตามตัวโน้ต โดยใช้คำว่า อา อี อุ เอ โอ ในการเปล่งเสียง โดยใช้คีย์บอร์ดเป็นสื่อกลาง - ฝึกการร้องเพลงตามที่กำหนดโดยใช้คีย์บอร์ดเป็นสื่อกลาง 	
4	<ul style="list-style-type: none"> - ฝึกการหายใจเป็นจังหวะโดยใช้คำโน้ตในดนตรีสากลเป็นตัวกำหนดประกอบไปด้วย โน้ตตัวกลม ตัวขาว ตัวดำ และตัวเข้บ็ต 1 ชั้น - ฝึกการเปล่งเสียงตามตัวโน้ต โดยใช้คำว่า อา อี อุ เอ โอ ในการเปล่งเสียง โดยใช้คีย์บอร์ดเป็นสื่อกลาง - ฝึกการร้องเพลงตามที่กำหนดโดยใช้คีย์บอร์ดเป็นสื่อกลาง 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนเข้าใจมากขึ้นกับการร้องเพลงแบบใช้คีย์บอร์ดและรู้จุดบกพร่องของตัวเองว่าเพี้ยนในโน้ตตัวไหน
5	<ul style="list-style-type: none"> - ฝึกการหายใจเป็นจังหวะโดยใช้คำโน้ตในดนตรีสากลเป็นตัวกำหนดประกอบไปด้วย โน้ตตัวกลม ตัวขาว ตัวดำ และตัวเข้บ็ต 1 ชั้น - ฝึกการเปล่งเสียงตามตัวโน้ต โดยใช้คำว่า อา อี อุ เอ โอ ในการเปล่งเสียง โดยใช้คีย์บอร์ดเป็นสื่อกลาง - ฝึกการร้องตามคาราโอเกะในคีย์เพลงที่เหมาะสมกับตัวเอง 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนสามารถร้องตามโปรแกรมคาราโอเกะได้เป็นอย่างดี
6	ทดสอบ	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนสามารถร้องตามโปรแกรมคาราโอเกะได้เป็นอย่างดี

2. ผลการเรียนรู้

การวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้นำคะแนนในการฝึก การทดสอบ การสังเกต เป็นรายบุคคล มีดังนี้

แบบตารางบันทึกการให้คะแนนในการฝึกทักษะในด้านการขับร้องเบื้องต้นของ
นางอรรรณ มุกดาพงศธร

แบบบันทึกการฝึกทักษะในด้านการขับร้องเบื้องต้น	คะแนน (10)	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1. ทักษะการใช้ว้อยวะในการกำหนดลม	4	8
2. การปฏิบัติเปล่งเสียงตามโน้ตสากล 1	4	8
3. การปฏิบัติเปล่งเสียงตามโน้ตสากล 2	5	8
4. การปฏิบัติเปล่งเสียงตามโน้ตสากล 3	6	10
5. ฝึกออกเสียงพยัญชนะ	6	9
6. การแบ่งวรรคเพลงในการหายใจ	5	10
7. ฝึกขับร้องตามทำนองเพลง	5	8
8. ฝึกขับร้องตามทำนองเพลง	6	8
9. ฝึกขับร้องตามทำนองเพลง	5	10
10. ทดสอบ	5	10
รวมคะแนน	50	89

**แบบตารางบันทึกการให้คะแนนในการฝึกทักษะในด้านการขับร้องเบื้องต้นของ
นางอัมภัสชา โชตินพรัตน์ภัทร**

แบบบันทึกการเขียน อ่านโน้ตสากล และการปฏิบัติ เครื่องดนตรีคีย์บอร์ด	คะแนน (10)	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1. ทักษะการใช้อวัยวะในการกำหนดลม	6	8
2. การปฏิบัติเปล่งเสียงตามโน้ตสากล 1	6	8
3. การปฏิบัติเปล่งเสียงตามโน้ตสากล 2	6	8
4. การปฏิบัติเปล่งเสียงตามโน้ตสากล 3	6	10
5. ฝึกออกเสียงพยัญชนะ	6	9
6. การแบ่งวรรคเพลงในการหายใจ	6	10
7. ฝึกขับร้องตามทำนองเพลง	6	10
8. ฝึกขับร้องตามทำนองเพลง	6	10
9. ฝึกขับร้องตามทำนองเพลง	6	10
10. ทดสอบ	6	10
รวมคะแนน	60	93

**แบบตารางบันทึกการให้คะแนนในการฝึกทักษะในด้านการขับร้องเบื้องต้นของ
นายศุภชัย แจงสว่าง**

แบบบันทึกการเขียน อ่านโน้ตสากล และการปฏิบัติ เครื่องดนตรีคีย์บอร์ด	คะแนน (10)	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1. ทักษะการใช้อวัยวะในการกำหนดลม	3	8
2. การปฏิบัติเปล่งเสียงตามโน้ตสากล 1	4	8
3. การปฏิบัติเปล่งเสียงตามโน้ตสากล 2	4	8
4. การปฏิบัติเปล่งเสียงตามโน้ตสากล 3	5	10
5. ฝึกออกเสียงพยัญชนะ	6	9
6. การแบ่งวรรคเพลงในการหายใจ	5	10
7. ฝึกขับร้องตามทำนองเพลง	5	8
8. ฝึกขับร้องตามทำนองเพลง	6	8
9. ฝึกขับร้องตามทำนองเพลง	5	10
10. ทดสอบ	4	10
รวมคะแนน	47	89

**แบบตารางบันทึกการให้คะแนนในการฝึกทักษะในด้านการขับร้องเบื้องต้นของ
นางสาวอุไร เทือกท้าว**

แบบบันทึกการเขียน อ่านโน้ตสากล และการปฏิบัติ เครื่องดนตรีคีย์บอร์ด	คะแนน (10)	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1. ทักษะการใช้อวัยวะในการกำหนดลม	4	8
2. การปฏิบัติเปล่งเสียงตามโน้ตสากล 1	4	8
3. การปฏิบัติเปล่งเสียงตามโน้ตสากล 2	5	8
4. การปฏิบัติเปล่งเสียงตามโน้ตสากล 3	6	8
5. ฝึกออกเสียงพยัญชนะ	6	9
6. การแบ่งวรรคเพลงในการหายใจ	5	10
7. ฝึกขับร้องตามทำนองเพลง	5	9
8. ฝึกขับร้องตามทำนองเพลง	6	9
9. ฝึกขับร้องตามทำนองเพลง	5	9
10. ทดสอบ	5	10
รวมคะแนน	50	89

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนจากตารางปรากฏว่าก่อนเรียน ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติตามที่กำหนด อยู่ในเกณฑ์ 50 – 60 และต้องมีการแก้ไข และคะแนนหลังเรียน นักเรียนสามารถไล่เสียงโน้ตในบันไดเสียง Major ฝึกจนกระทั่งจำเสียงตัวโน้ตได้อยู่ในเกณฑ์ 89 – 93 ระดับดีมาก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะในด้านการขับร้องเบื้องต้นในช่วงอายุ 50 – 70 ปี ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. สรุปผลของการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลของการวิจัย

1. ผู้เรียนในกลุ่มวิจัยนี้มี 1 คน ที่มีทักษะในการร้องเพลง และอีก 3 คน ไม่มีทักษะในการร้องเพลงเลย จึงทดสอบฝึกฝนโดยการไล่เสียงโน้ตในบันไดเสียง Major ฝึกจนกระทั่งจำเสียงตัวโน้ตได้ เพื่อต่อยอดในการร้องเพลงต่อไป

อภิปรายผล

จากผลในการวิจัยในเรื่องการพัฒนาทักษะในด้านการขับร้องเบื้องต้นในช่วงอายุ 40 – 70 ปี พบว่า ผู้เรียนไม่เคยฝึกการขับร้องแบบมีหลักการมาก่อน ทำให้การร้องเพลง การหายใจ ไม่สอดคล้องกับการร้องเพลงนั้น ๆ และผู้เรียนก็ได้ฝึกฝนซ้ำ ๆ จนเกิดความเคยชินและขับร้องเพลงได้อย่างถูกต้อง ส่วนเรื่องความไพเราะนั้น ผู้ฝึกจะต้องนำไปฝึกต่อ และกล้าแสดงออกบนเวทีต่าง ๆ เพื่อประสบการณ์และความเคยชินกับการร้องเพลง ทั้งนี้ ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะในด้านการขับร้องเบื้องต้นอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

ข้อเสนอแนะ

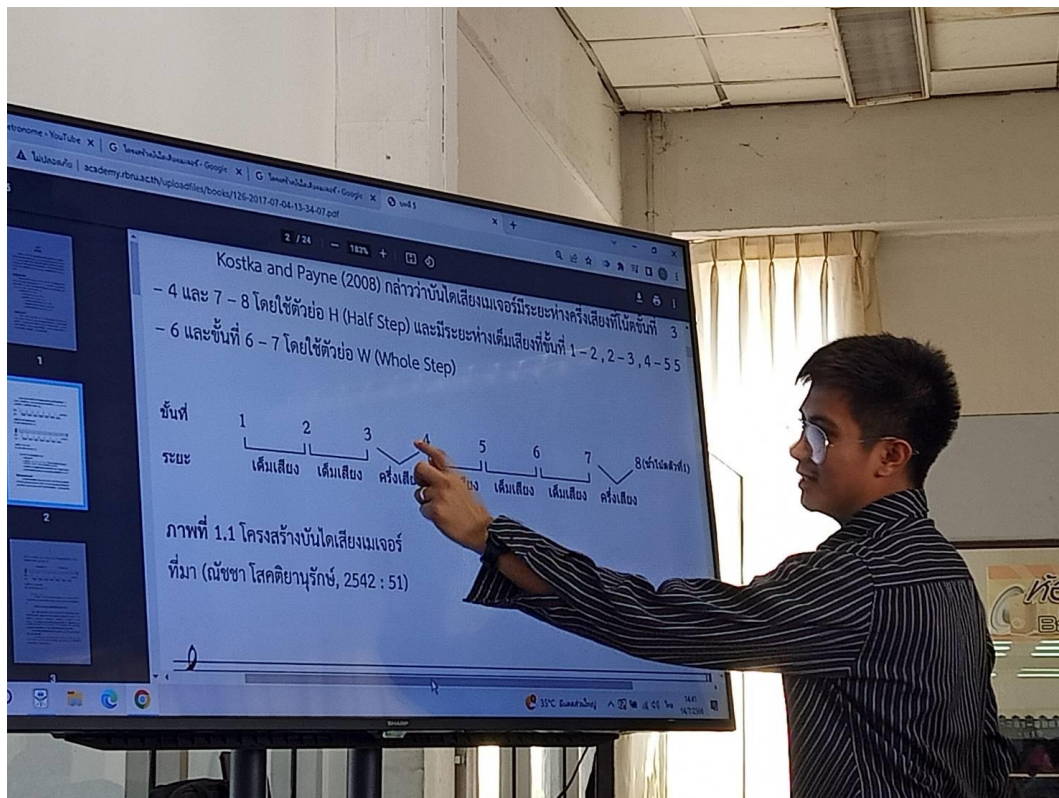
1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 1.1 ผู้สอนควรศึกษาแผนกิจกรรมการเรียนรู้ล่วงหน้าให้เข้าใจก่อนนำไปใช้สอน
  - 1.2 ผู้สอนต้องเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ในการสอนให้ครบถ้วนเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน
  - 1.3 ผู้สอนต้องสาธิตวิธีการปฏิบัติ ให้คำแนะนำอย่าใกล้ชิดในทุกขั้นของการปฏิบัติ และผู้สอนควรกระตุ้นและให้กำลังใจผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนจะมีความมั่นใจ กล้าแสดงออก
2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป
  - 2.1 ควรมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ขับร้องเบื้องต้น สำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางสายตา เพื่อให้ได้มีกิจกรรมการเรียนรู้ขับร้องเบื้องต้นที่ครอบคลุมสำหรับผู้เรียนทุกกลุ่ม และเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างปกติ

บรรณานุกรม

- กาญจนาอินทรสุนานนท์. (2540). **เทคนิคการขับร้องเพลงไทย**. กรุงเทพมหานคร: คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กุศยา แสงเดช. (2545). **ชุดการสอนคู่มือครูพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: แม็ค.
- ฉลองชัย สุรวัดตนบุรณ์. (2528). **การเลือกและการใช้สื่อการสอน**. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2523). **การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอน**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทีศนาแฉมมณี. (2545). **ศาสตร์การสอน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระวิทย์ คงพันธ์. (2558). **ชุดการสอนทักษะปฏิบัติคลาสิเน็ตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- ปรียา ตรีศาสตร์. (2530). **การสร้างชุดการสอนวิชาภาษาไทย (ท402) เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยของรัฐ**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา.

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรมระหว่างการจัดการเรียนรู้

ภาพกิจกรรมระหว่างการจัดการเรียนรู้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายวัชรวิชัย นรภาร
วันเกิด	วันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2536
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	137 ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี รหัสไปรษณีย์ 41000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูผู้ช่วย
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2554 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร พ.ศ. 2558 ปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ศป.บ.) สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2561 ปริญญาดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต (ดศ.ม.) สาขาวิชาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2664 ประกาศนียบัตร สาขาวิชาชีพรู มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ปัจจุบัน กำลังศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี